בצלם

מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים (ע.ר)

"בצלם" مركز المعلومات الاسرائيلي لحقوق الانسان في الاراضي المحتلة

B'TSELEM-The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories

דף מידע יולי 2001

עינויים של קטינים

במשטרת גוש עציון

בצלם

עינויים של קטינים פלסטינים במשטרת גוש עציון

דף מידע יולי 2001

בצלם הוא ארגון זכויות אדם עצמאי שהוקם בשנת 1989 במטרה לתעד את הפרות זכויות האדם בשטחים ולהביאן לידיעת קובעי המדיניות והציבור הרחב.

ממצאי **בצלם** מבוססים על עבודת שטח ותחקירים עצמאיים וכן על מקורות רשמיים, עתונות ונתוני ארגוני זכויות אדם ישראליים, פלסטיניים ובינלאומיים.

תחקיר וכתיבה: יעל שטיין

עבודת שטח: מוסא אבו השהש, נג'יב אבו רקייה, סוהא זייד

ריכוז מידע: קורין דגני

תמונת השער: צילום אילוסטרציה - אחת משיטות העינויים שהופעלו נגד הקטינים במשטרת גוש עציון

עיצוב והדפסה: דפוס איילון, ירושלים

ISSN 0792-4003

רח' התעשיה 8 (קומה 4), ירושלים 93420

טל: 02-6735599 פקס: 02-6749111

e-mail: mail@btselem.org http://www.btselem.org

מבוא

בשבועות האחרונים גבה בצלם עדויות מפלסטינים, בהם קטינים, שנעצרו על-ידי כוחות הביטחון בחודשים אוקטובר 2000 עד ינואר 2001 ונלקחו למשטרת גוש עציון. לאחר חקירה קצרה הם נשפטו ונידונו לכמה חודשי מאסר בגין ידויי אבנים. העדויות, שנגבו לאחר שחרורם, מתארות את הליך המעצר, את החקירה ואת תקופת המאסר.

מהעדויות עולה כי הם נעצרו בבתיהם בשעות הלילה המאוחרות על-ידי אנשי כוחות הביטחון, שחלקם היו רעולי פנים וחלקם עם פנים צבועים בשחור. בחלק מהמקרים לווה המעצר באיומים ובאלימות קשה כלפי הנעצרים וכלפי בני משפחותיהם; כמו כן הרסו כוחות הביטחון רכוש בביתם. ברוב המקרים היכו אנשי כוחות הביטחון את העצירים בדרך לתחנת המשטרה.

לאחר שהגיעו לתחנת המשטרה בגוש עציון, חקרו השוטרים את העצירים תוך שימוש בעינויים בניסיון לכפות עליהם להודות כי לכאורה ביצעו עבירות או למסור מידע על אנשים אחרים. מהעדויות עולות כמה שיטות עינויים שחזרו על עצמן. בין השאר דווח על מכות קשות, התזת מים קרים (האירועים התרחשו בעונת החורף), הכנסת הראש לאסלה, איומים וקללות.

רוב העצירים נלקחו לבדיקה רפואית מיד עם הגיעם למשטרת גוש עציון. לפי עדויותיהם, ביצע הרופא בדיקה שטחית, שהסתכמה בחלק מהמקרים במבט חטוף, ולאחריה חתם על טופס המאשר שהם בריאים. לעיתים היו ידי העצירים כבולות באזיקים ועיניהם מכוסות במהלך הבדיקה הרפואית. עצירים אחרים נלקחו לרופא לאחר שעונו בחקירתם, קיבלו טיפול והוחזרו לחקירה.

העדויות מצביעות על הפרות זכויות אדם רבות שנעשו על-ידי הרשויות במהלך המעצר, החקירה, המשפט והמאסר. בדו"ח זה בחרנו להתמקד בעינויים בחקירה של קטינים בתחנת המשטרה בגוש עציון. זאת הן בשל חומרת ההפרות והן בשל ההגנה המיוחדת המוקנית לקטינים במשפט הישראלי והבינלאומי.

הדו"ח אינו עוסק בעינויים של פלסטינים מעל גיל 18 בתחנת המשטרה בגוש עציון או בהפרות זכויות אדם אחרות של הפלסטינים שנעצרו, קטינים או בגירים, שעולות מהעדויות שמסרו לבצלם, בהן: אלימות כלפי בני המשפחה של העצור, אלימות בדרך למעצר, הפרה של הכללים בדבר הליך משפטי הוגן, תנאי הכליאה, מניעת ביקורים של בני משפחה ועוד.

הדו"ח כולל עשר עדויות של קטינים ששוחררו לאחרונה מבתי-הכלא בישראל. תשעה מהקטינים הם תושבי הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם, שם ביצע הצבא מעצרים רבים החל מחודש אוקטובר 2000. קטין אחד הוא תושב מחנה הפליטים אל-ערוב שבמחוז חברון. בצלם, ארגוני זכויות אדם אחרים ועורכי-דין גבו עדויות נוספות מפלסטינים בני למעלה מ-18 שהיו עצורים במשטרת גוש עציון. מעדויות אלה עולה תמונה דומה לזו המתוארת בדו"ח זה.

רשימת המקרים בדו"ח

1. מנסור יאסר סלים זעול, בן 15 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. נעצר ב-25.10.00 בשעה 01:00 בלילה.

2. סולטאן עבד אל-ג'באר סולטאן מאדי, בן 15 בעת מעצרו, תושב מחנה הפליטים אל-ערוב שבמחוז חברון. נעצר ב-5.11.00 בשעה 24:30 בלילה.

3. מופיד חוסיין מוחמד חמאמרה, בן 15 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. נעצר ב-9.11.00 בחצות.

4. איסמאעיל אחמד חסאן סבאתין, בן 17 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. נעצר ב-14.11.00 בחצות.

5. מחמוד נעים עבד אל-קאדר חמאמרה, בן 16 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. נעצר ב-14.11.00 בשעה 01:00 בלילה.

6. מוחמד יאסר מוחמד זעול, בן 14 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. נעצר ב-25.12.00 בשעה 01:00 בלילה.

7. מוחמד נאסר ראתב סבאתין, בן 14 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. ב-25.12.00 בשעה 02:00 בלילה הגיעו לביתו חיילים. באותו לילה הוא ישן אצל סבו והחיילים ציוו על הוריו להביאו לתחנת המשטרה בגוש עציון למחרת בבוקר. הוא הגיע לשם למחרת ב-10:00 בבוקר.

8. חמזה מוחמד עבד אל-פתאח זעול, בן 15 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. נעצר ב-6.1.01 בשעה 02:30 בלילה.

9. אשרף עאיד איבראהים זעול, בן 17 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. ב-12.1.01 בשעה 01:00 בלילה הגיעו לביתו חיילים. באותו לילה הוא ישן אצל סבו שבכפר בתיר והחיילים ציוו על אביו להביאו לתחנת המשטרה בגוש עציון למחרת בבוקר. הוא הגיע לשם למחרת ב-05:00 בבוקר.

10. איבראהים עאיד איבראהים זעול, בן 16 בעת מעצרו, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם. נעצר ב-20.1.01 בשעה 01:00 בלילה.

שימוש בעינויים לצורך גביית הודאות

מהעדויות שגבה בצלם מפלסטינים שנחקרו בתחנת המשטרה בגוש עציון עולה כי חוקרי המשטרה שהתעללו בקטינים עשו זאת במטרה לכפות עליהם להודות בעבירות שביצעו לכאורה ולמסור שמות של אנשים שחוקרי המשטרה סברו שהיו שותפים בביצוען.

מתוך עדותו של מחמוד חמאמרה:

הובאתי לחדר החקירות והחוקר אמר לי להודות בכך שזרקתי אבנים. הוא יצא מהחדר, חזר תוך דקות ספורות ואמר לי: "היה לך זמן לחשוב, אתה מודה?" אמרתי לו שאין לי במה להודות. החוקר קרא לשני אנשים והם השכיבו אותי על הרצפה. אחד דרך עלי בחוזקה והשני היכה אותי בכוח בכל הגוף. הם היכו אותי במשך השעתיים בהן נמשכה החקירה. החוקר אחז בחפץ ואמר לי "זה ספר קוראן, אם תישבע עליו שלא זרקת אבנים אני נותן לך ללכת". הוא קרב את החפץ אל פי. הרחתי שזו חתיכת סבון ונשבעתי עליו שלא זרקתי אבנים. החוקר אמר לי עוד פעם להודות וכאשר סירבתי בפעם השנייה הוא קרא שוב לשני האנשים והם הרביצו לי בכל הגוף עם אלות במשך כשעה [...] אחד מהם בעט לי בחזה וזה כאב מאוד. נשכבתי על הריצפה והתחלתי לצעוק. החוקר התקרב ושאל אם עכשיו אני מוכן לספר. אמרתי לו שאין לי מה לספר. נלקחתי שוב אל החצר, שם ישנו בערך שלושים חיילים. החוקר אמר לי שאם לא אודה הוא יגיד לחיילים לשבור לי את העצמות. חזרנו לחדר החקירות, הודיתי בזריקת אבנים וחתמתי על ההודאה.

מתוך עדותו של מנסור זעול:

המשיכו להכות ולחקור אותי באשמת זריקת בקבוק תבערה. הפעם הביאו מים קרים והחלו להתיזם על פניי ועל החזה [...] לאחר כשעתיים של חקירה בעניין בקבוק התבערה לא הודיתי בדבר. המשיכו לחקור אותי באשמת זריקת אבנים לעבר מכונית סובארו יהודית. הם היכו ובעטו בי עוד כרבע שעה, אחר-כך הודיתי שזרקתי אבנים לעבר ג'יפ צבאי. החוקרים שיחררו את האזיקים מעל רגליי וידיי, הסירו את המטפחת מעיניי וראיתי את ארבעת החוקרים.

מתוך עדותו של סולטאן מאדי:

הובילו אותי לתוך חדר והושיבו אותי על כסא. איש אחד הוריד את האזיקים וקשר את ידיי ורגליי לרגלי הכסא. עיניי עדיין היו מכוסות. כחצי שעה לאחר מכן כיסוי העיניים הוסר ומצאתי את עצמי מול חמישה או שישה אנשים בלבוש אזרחי. הם החלו לשאול אותי שאלות על השתתפותי בהתנגשויות עם החיילים. הם שאלו אם זרקתי אבנים על כלי רכב צבאיים בכביש הראשי. הכחשתי בהתחלה, אבל שניים או שלושה מהם החלו להכות אותי בפניי ובראשי. החקירה נמשכה כחמש שעות. הייתי עייף מאוד כי ישבתי כל הזמן על הכסא ובגלל המכות. בסופו של דבר הם לקחו אותי לשירותים ליד חדר החקירות. אחד מהחוקרים תפס אותי בשיער והכניס את ראשי לאסלה. פחדתי, וכשלקחו אותי חזרה לחדר החקירות החלטתי להודות. אמרתי שזרקתי חמש אבנים על מכונית של מתנחל. הם כתבו עדות מפורטת והכריחו אותי לחתום עליה.

חלק מהקטינים דיווחו לבצלם כי במהלך החקירה הוקראה להם רשימת שמות של אנשים מכפרם והם נדרשו לומר מי מהם יידה אבנים. כך, למשל, מוחמד זעול מסר: "נלקחתי לחדר ואחד האנשים חקר אותי, האשים אותי בהשלכת בקבוק תבערה והיכה אותי בבטני. הוא הקריא לי רשימה של שלושים שמות מבני הכפר חוסאן והורה לי לומר מי מהם השליך אבנים." חמזה זעול העיד כי לאחר שהוכה במשך כשעתיים, החוקר "הקריא שמות של צעירים מכפר חוסאן ורצה שאלשין עליהם."

התעללות בנחקרים, בייחוד כאשר מדובר בקטינים, הינה אסורה וחמורה כשלעצמה. כאשר התעללות כזו נעשית לצורך כפייה על הנחקר להודות בעבירות המיוחסות לו ולמסור מידע, מדובר במעשים חמורים שבעתיים אשר מהווים עינויים.

האיסור על עינויים במשפט הבינלאומי הוא מוחלט, יהיו הנסיבות אשר יהיו.[1] גם מצב חירום אינו יכול להצדיק הפרה של איסור זה ו"אין להיאחז בנסיבות חריגות כלשהן, בין אם מצב מלחמה או איום במלחמה, אי-יציבות פוליטית פנימית או כל מצב חירום אחר, כצידוק לעינויים."[2]

גם המשפט הישראלי אוסר על שימוש בעינויים. לפי סעיף 277 לחוק העונשין:

> עובד הציבור העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים:
>
> 1. משתמש, או מורה להשתמש, בכוח או באלימות נגד אדם כדי לסחוט ממנו, או מאחר שהאדם יש לו ענין בו, הודיה בעבירה או מידע בדבר עבירה;
> 2. מאיים על אדם, או מורה שיאיימו עליו, בפגיעה בגופו או בנכסיו, שלו או של אחר שהאדם יש לו ענין בו, כדי לסחוט מן האדם הודיה בעבירה או מידע בדבר עבירה.

האיסור על עינויים ושימוש בכוח כלפי נחקרים עולה גם מסעיפים אחרים בחוק העונשין. בין השאר, איסור זה עולה מהסעיפים העוסקים בהגנה על חסרי ישע[3], מהסעיפים העוסקים בתקיפה[4] ומהסעיפים העוסקים בסחיטה בכוח ובאיומים.[5]

בספטמבר 1999 קבע בג"צ כי אין לשב"כ סמכות להשתמש ב"אמצעים פיזיים" במהלך חקירה של פלסטינים. בין השאר, התבססה קביעה זו על העובדה שמעמדם של חוקרי שב"כ אינו מעוגן בחוק ולפיכך "דין חוקרי השב"כ, לצורך ניהול חקירה, כדין שוטרים."[6] הנחת היסוד של השופטים היא שלשוטרים אסור להשתמש ב"אמצעים פיזיים" במהלך חקירה:

> לחוקר שב"כ אינדיבידואלי - כמו לכל שוטר - אין סמכות לנקוט אמצעים פיזיים אלה הפוגעים בחירותו של הנחקר במהלך החקירה, אלא רק אמצעים המתבקשים בדרך כלל ובאופן אינהרנטי ממהות החקירה, הנדרשת להיות חקירה הוגנת וסבירה. אם חוקר עומד לנקוט אמצעים אלה, או נוקט בהם הלכה למעשה, הוא חורג מסמכותו.[7]

---

1. סע' 5 להכרזה העולמית בדבר זכויות האדם מ-1948, סע' 7 לאמנה בדבר לזכויות אזרחיות ופוליטיות מ-1966, סע' 2 לאמנה נגד עינויים ויחס או ענישה אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים מ-1984, סע' 37 לאמנה בדבר זכויות הילד מ-1989, סע' 31 לאמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה. בנושא האיסור על עינויים במשפט הבינלאומי ר' בצלם, *נייר עמדה: חקיקה המתירה לחץ פיסי ונפשי בחקירות השב"כ*, ינואר 2000, עמ' 20-30.
2. סע' 2(2) לאמנה נגד עינויים ויחס או ענישה אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים מ-1984.
3. ר' חוק העונשין התשל"ז - 1977, סעיפים 322, 337, 368ב, 368ג.
4. שם, סע' 379, 380, 382.
5. שם, סע' 427, 428.
6. בג"צ 5100/94, *הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל ואח' נ. ממשלת ישראל ואח'* (טרם פורסם), פיסקה 20.
7. שם, פיסקה 38.

שיטות העינויים בתחנת המשטרה בגוש עציון

מהעדויות שגבה בצלם עולות כמה שיטות עינויים עיקריות שהופעלו נגד הקטינים שהיו עצורים בתחנת המשטרה בגוש עציון. תיאורים דומים הופיעו גם בעדויות שגבה בצלם מפלסטינים בוגרים, בעדויות שגבו ארגוני זכויות אדם אחרים ובתצהירים שגבו עורכי-דין מהעצירים.

מכות ואלימות

כל הקטינים דיווחו בעדויותיהם על מכות קשות שספגו מהחוקרים במהלך חקירתם. בחלק מהמקרים הם הוכו בעזרת מכשירים שונים.

מופיד חמאמרה הוכה על-ידי החוקרים במשך למעלה משעה:

> הובאתי לחדר החקירות. החוקרים בעטו בי ודרכו על רגליי חזק מאוד. המכות נמשכו כשעה. לאחר מכן העמידו אותי במרכז החדר והחוקרים נעמדו בשני קצוות החדר. אז הפכתי להיות כמו כדור והם זרקו אותי ביניהם במשך כרבע שעה [...] אחד החוקרים העמיד אותי ונתן לי אגרוף בפנים. נפלתי לרצפה והתחלתי לדמם מאפי. החוקרים הביאו בקבוק מים. חשבתי שינסו להפסיק את הדימום אך הם שפכו אותו על גבי. לקחו אותי לרופא, הוא טיפל בי ונתן לי תרופה. אחרי כמה דקות הדימום נפסק. בין השאר במהלך החקירה [...] היכו אותי בסרגל מתכת.

אשרף זעול מסר בעדותו את התיאור הבא:

> החוקרים הביאו חפץ, הרגשתי שהוא מטבע מתכתי מכוסה בגומי, והיכו אותי בחזה באמצעות החפץ הזה. אחר כך הם נתנו לי מכה בפנים, מכה בין הרגליים ואז השכיבו אותי על הרצפה ובעטו בי ברגליהם. זה מאוד כאב לי [...] שוטר שלבש מדים כחולים (הצלחתי לראותו כי הכיסוי נפל לי מהעיניים) לקח אותי לחדר קטן, בגודל של כשני מ"ר. הוא הכריח אותי לשבת בישיבה שפופה וכיסה לי את הראש במעיל החורף שלי. הוא בעט בי ברגליו והיכה אותי בראשי [...] הוא חזר לבעוט בי, בעיקר בראשי, למשך כחצי שעה. הוא ירק לי בפנים וכבל את רגליי באזיקים.

חמזה זעול העיד:

> רק כעבור כשעה הכניסו אותי לחדר בו היה חוקר. לא ראיתי אותו כי עיניי היו עדיין מכוסות. הוא דרש ממני להודות מיד, אחרת יכה אותי כפי שהיכה את האחרים לפניי. אמרתי לו שאין לי במה להודות. החוקר התחיל להכות אותי ולבעוט בי בכל חלקי גופי, במיוחד באזור החזה והצוואר. הוא היכה אותי במשך כחצי שעה.

מוחמד סבאתין הוכה במשך כארבע שעות על-ידי ארבעה שוטרים:

> ארבעה שוטרים לקחו אותי, ערכו עלי חיפוש, היכו אותי לעיני הוריי והורו להם ללכת משם מיד. הגיע גבר לבוש בגדים אזרחיים, ממוצע קומה, בעל גוף חסון וצבע עור כהה. הוא היכה אותי בגבי בכוח, בעט בי במשך כחמש דקות והכניס אותי למשרד בו ישבו ארבעה שוטרים [...] שני שוטרים כבלו את ידי ורגלי, כיסו את עיני והעבירו אותי לחדר, אותו לא יכולתי לראות. ארבעתם הרביצו לי במשך כארבע שעות כאשר הם מתחלפים ביניהם. הם חבטו בי במקל של מגב, בעטו בי בכל גופי וקיללו אותי במילים גסות.

מהעדויות עולים גם סוגים אחרים של אלימות. מופיד חמאמרה העיד כי במהלך החקירה כיבו עליו החוקרים סיגריות והציג את הצלקות שנותרו על גופו. שניים מהקטינים דיווחו לבצלם כי החוקרים ירו מאקדח פלסטיק כדורי פלסטיק קטנים על פניהם, דבר שגרם להם לכאב עז. מוחמד זעול מסר בעדותו כדלקמן:

> נשמע רעש של לחיצה על ההדק וחשתי

בכדורי פלסטיק קטנים שהוטחו בפני, ייתכן שמאקדח צעצוע או מכשיר דומה. זה כאב מאוד ודם נזל מפי ומאפי. החוקר אמר שיש לי חמש דקות להודות באשמה. לאחר חמש דקות, כאשר דם עדיין נוטף מפני, באו שלושה אנשים והיכו אותי במשך כשעה ברגליהם ובידיהם בכל חלקי גופי.

חמזה זעול תיאר שיטה דומה. לדבריו, "הרגשתי כדורי פלסטיק קטנים, כנראה מאקדח צעצוע, פוגעים בי בחוזקה. הוא ירה בי את כדורי הפלסטיק, ממרחק קרוב, בראש, בצוואר ובפנים. הוא חזר על זה מספר פעמים והכאיב לי מאוד."

שני קטינים טענו כי החוקרים קשרו את עיניהם בחוזקה, למשך זמן רב, דבר שגרם לכאבי ראש חזקים ולאיבוד הראייה לזמן קצר. מנסור זעול תיאר: "במטפחת שכיסתה את עיניי היו שני קשרים שלחצו עליהן בחוזקה וגרמו לכאבי ראש." מחמוד חמאמרה אמר: "קשרו לי את העיניים כה חזק שהרגשתי שהן כמעט יוצאות ממקומן. לקחו אותי לחדר השירותים שם הייתי כחצי שעה, בזמן שעיניי עדיין קשורות בחוזקה. לבסוף צעקתי מכאבים והתיישבתי על הרצפה. הגיע מישהו והסיר לי את החבישה מהעיניים. במשך עשר הדקות הבאות לא הצלחתי לראות דבר."

שימוש במים

חלק מהקטינים מסרו בעדויותיהם כי החוקרים הכניסו את ראשם לאסלת השירותים והורידו את המים. סולטאן מאדי סיפר: "הם לקחו אותי לשירותים ליד חדר החקירות. אחד מהחוקרים תפס אותי בשיער והכניס את ראשי לאסלה." איסמאעיל סבאתין העיד: "לקחו אותי לשירותים, הכניסו את ראשי לאסלה והורידו את המים. התעלפתי והחוקרים גררו אותי החוצה."

במקרים אחרים התיזו החוקרים על הנחקרים מים קרים, ובחלק מהמקרים גם מים חמים, לאחר שהוצאו לחצר. איסמאעיל סבאתין אמר: "הם שפכו על ראשי דלי מים קרים ומיד אחרי זה דלי מים חמים. נפלתי ארצה והם הכניסו אותי לחדר. תחילה הפעילו את המזגן למשך מספר דקות. אחר כך הפעילו חימום. אחד מהם הסיר את האזיקים ואיפשר לי לסחוט את החולצה, שהייתה ספוגת מים." איבראהים זעול העיד: "הורידו ממני את המעיל ובמשך כרבע שעה שפכו עלי מים קרים. זיהיתי את קולו של הקצין "משה". הוא אמר לי להודות באשמה ואז המשיך לשפוך עליי מים קרים כרבע שעה נוספת."

מופיד חמאמרה מסר כי החוקרים השתמשו נגדו במרסס מים ובקוביות קרח:

> הם הביאו מרסס ובו מים קרים והתחילו להתיז עליי, במיוחד לתוך אוזניי, פי ועל בית החזה [...] שני חוקרים לקחו אותי לחצר. כבר הורידו לי את כיסוי העיניים בגלל הדימום ויכולתי לראותם. הם לבשו בגדים אזרחיים והיו רעולי פנים. נשארתי בחצר החיצונית. הם שמו על ראשי דלי ריק והחלו להתיז מים על חלק גופי העליון במשך כחצי שעה. הם הביאו קוביות קרח, הכריחו אותי לבלוע חתיכה וגלגלו חתיכה אחרת על החזה שלי.

תנוחות מכאיבות

חלק מהקטינים תיארו כיצד הורו להם החוקרים לעמוד בתנוחות מכאיבות במיוחד. איבראהים זעול העיד: "שמו לי על הראש שק וקשרו אליו באזור הצוואר חוט שחובר לתיק כבד. כופפתי את הראש כי לא יכולתי לשאת את המשקל. הקצין היכה אותי ודרש שארים את הראש." מוחמד זעול תיאר כדלקמן: "הם לקחו אותי לחדר והורו לי לעמוד כאשר פניי צמודות לקיר ורגלי הימנית למעלה. ידיי עדיין היו, מאז תחילת מעצרי, עם אזיקי ברזל. כך עמדתי משעה 05:00 עד השעה 07:00 בבוקר. בכל פעם שהורדתי את הרגל הם היכו אותי."

איסמאעיל סבאתין תיאר בעדותו כמה תנוחות שהחוקרים הורו לו לבצע:

> החוקרים הורו לי להיות בתנוחה בה רגליי למעלה וראשי למטה, כשאני נשען על הקיר. הם יצאו מהחדר והורו לי להישאר כך עד שיחזרו. אחר כך העמידו אותי על כסא ואמרו לי להחזיק בצינור הקבוע בקיר. אז הוציאו את הכסא מתחת לרגליי והשאירו אותי תלוי באוויר כאשר שתי ידיי, הקשורות באזיקים,

מחזיקות את הצינור ומשקל גופי שתלוי באוויר מושך את זרועותיי כלפי מטה. הם יצאו מהחדר.

מחמוד חמאמרה סיפר: "כעבור כחצי שעה באו ולקחו אותי לחדר החקירות. הושיבו אותי על כסא ואמרו לי לקום ולשבת על הרצפה מספר רב של פעמים. קמתי וישבתי לסירוגין במשך כשעה עד שלא יכולתי יותר לקום ונשארתי על הרצפה. החוקר הורה לי לקום ועניתי שאינני מסוגל. הוא חזר ואמר לי לקום ולא יכולתי."

החוקרים גם הורו לקטינים להרים מתקן כבד של כמה מדרגות מתכת. מופיד חמאמרה תיאר בעדותו: "הביאו שלוש מדרגות ברזל, קשרו אותי אליהן ודרשו שארים אותן, אך נפלתי ולא הצלחתי. כתפי כאבה מאוד כשנפלתי לרצפה. עד עכשיו יש לי צלקת שנגרמה מהמדרגות." מנסור זעול העיד: "הם הביאו שלוש מדרגות ברזל, שמו אותן בין ידיי כאשר הן קשורות מאחור כדי שאשא אותן והיכו אותי כך שייפלו על רגליי. הם עשו זאת פעמיים, כל פעם למשך כמה שניות."

איומים, קללות והשפלות

בנוסף לאלימות הפיזית שתוארה לעיל, דיווחו הקטינים גם על איומים, קללות והשפלות.

אשרף זעול העיד כי החוקר "איים עלי שהוא יהרוג אותי ושישבור לי את הראש." איבראהים זעול תיאר בעדותו כיצד אמרו לו שיהרגו אותו, שיקרו לו שחברו מת ואיימו עליו במכות חשמל:

> הובאתי לחדר אחר בו היה קצין שהזדהה בשם "איוב". הוא אמר שהוא אדם חסר רחמים ושהוא מוכן להרוג אותי אם לא אגיד לו את שמות הצעירים שזורקים אבנים [...] אדם אחד פתח את הדלת ואמר בערבית שאחמד עארף סבאתין מת בזמן החקירה. הקצין פנה אליי ואמר: "מה נעשה עכשיו עם הגופה של אחמד סבאתין, יא איבראהים, מה דעתך? אתה רוצה להפוך לגופה כמו אחמד?" [...] עינייי היו מכוסות. החוקר אמר שהוא עומד לחשמל אותי ושאני אמות כמו אחמד. הרגשתי שנעצו בי שני חוטי ברזל, אך לא קרה לי כלום.

לפחות בשניים מהמקרים שדווחו לבצלם העידו הפלסטינים כי הכריחו אותם לצפות בעינויים של אחרים. איבראהים זעול העיד כי היכו את חברו אל מול עיניו: "נלקחתי לחדר בו היה אחמד עארף סבאתין. החוקרים החלו לתקוף אותו ולהכות אותו בברוטאליות מול עיניי. אחמד התחיל לבכות ולצרוח בקול רם. ביקשתי מהם להפסיק כי אחמד לא זרק אבנים ואמרתי להם שאני מוכן להודות שזרקתי." מופיד חמאמרה תיאר כיצד היכו החוקרים את אחיו בנוכחותו:

> באותו יום, בין השעות ארבע לחמש, לקחו אותי שני חיילים לחדר החקירות. היו שם שלושה חוקרים עם אחי חסנין שהסגיר את עצמו למחרת היום בו נעצרתי. שלושת החוקרים היכו את אחי, בנוכחותי, בעטו בו בבטנו וברגליו. אחד החוקרים גרם לאחי כוויה בסיגריה ואמר לו שהוא יירה בי אם הוא לא יודה בכל. אחר כך החזירו אותי לתא ולא ידעתי מה קרה לאחי.

מוחמד זעול ומוחמד סבאתין טענו בעדויותיהם כי החוקרים קיללו אותם קללות גסות במהלך החקירה. מנסור זעול העיד: "הם קיללו אותי קללות גסות. אחד החוקרים אמר לי לקלל את אמי ולקרוא לה בתארים משונים. קיללתי את אמו של אותו חוקר ואז הם התנפלו עלי בצורה אלימה, היכו אותי, בעטו בי וחבטו בי בחפצים קהים."

בכמה מהמקרים העמידו החוקרים את הקטינים בתוך תא שירותים קטן וצפוף, והותירו אותם שם במשך שעות ארוכות. מחמוד חמאמרה מסר: "לקחו אותי לחדר שירותים שגודלו מטר מרובע ובו היו ארבעה צעירים מחוסאן שנעצרו אף הם באותו הלילה [...] הם העמידו את חמישתנו בחדר השירותים וכאשר ניסיתי לדבר עם האדם שלצדי, אחד מהם היכה אותי באלה על רגלי עד שנפלתי מכאבים." חמזה זעול העיד:

> נלקחתי לשירותים בשטח של 1 מ"ר. בשירותים היו שלושת העצורים מכפר חוסאן שנעצרו איתי באותו לילה. הם דרשו מאיתנו לעמוד ליד קיר השירותים ולא לזוז. חמש דקות לאחר מכן, המפקד נכנס לשירותים, עשה את צרכיו ולא הוריד את המים. היה ריח מסריח ונורא. החדר היה קטן מאד וללא חלון. עמדנו בשירותים עד השעה 07:00 בבוקר.

טיפול המחלקה לחקירות שוטרים

ראמי יאסר זעול, בן 16, תושב הכפר חוסאן שבמחוז בית לחם, עונה במהלך חקירתו במשטרת גוש עציון. לפי תצהיר שנתן לעו"ד חנאן חטיב, השאירו אותו חוקריו לעמוד בחצר, חשוף לקור, ציוו עליו להתפשט ושפכו עליו מים קרים; היכו אותו מכות חזקות; הכניסו את ראשו לאסלה והורידו את המים וקיללו אותו קללות קשות. מדי פעם הפסיקו החוקרים את העינויים ושאלו אותו אם יש לו מה לומר להם. כאשר השיב בשלילה, הם המשיכו בעינויים. לאחר לילה של עינויים, כפו עליו לחתום על הודאה שהיתה כתובה בעברית ושאת תוכנה לא הבין.

כתוצאה מהעינויים נלקח רמי זעול לבית-החולים הדסה. לאחר שטופל, הוא הוחזר למעצר במשטרת גוש עציון. בדיון להארכת מעצרו התברר לו שהוא הודה, בלי ידיעתו, במעשים שכלל לא ביצע.

הארגון הפלסטיני אל-קאנון (LAW) פנה למחלקה לחקירות שוטרים (מח"ש) ודרש לפתוח בחקירה של השוטרים שהיו מעורבים בעינויו של רמי זעול. בתשובה שהתקבלה ממר הרצל שבירו, ממונה בכיר במחלקה לחקירות שוטרים, נכתב כדלקמן: "מקומן של טענותיך להתברר בדיון המשפטי במידה ויתקיים בענינך וזאת במסגרת 'משפט זוטא'. בנסיבות אלה לא מצאתי ענין ציבורי בחקירה פלילית של תלונתך."[8]

משפט זוטא נערך כאשר הנאשם טוען שההודאה עליה חתם אינה קבילה, שכן היא לא ניתנה מרצונו החופשי. במקרה כזה, מופסק ההליך המשפטי ונערך הליך ביניים כדי להכריע בנוגע לקבילות ההודאה.[9] אין כל קשר בין הליך זה לבין חקירה של מח"ש, אשר נועדה לברר האם אכן נעברה עבירה ואם כן, להמליץ על העמדה לדין של האחראים לכך. לפיכך, הצעתו של מר שבירו כי הטיפול בתלונה של ארגון אל-קאנון ייעשה במסגרת משפט זוטא אינה אלא ניסיון להתחמק מפתיחת חקירה, מבלי שיהיה לכך כל בסיס משפטי.

קביעתה של מח"ש כי בנסיבות אלה אין "עניין ציבורי" בחקירת התלונה, היא תמוהה. קביעה זו, לפיה בעינוי של קטין בן 16 שנזקק לאשפוז בבית-החולים אין "ענין ציבורי", מצביעה על יחס מזלזל ומחפיר של מח"ש אל גופם, כבודם ושלומם של קטינים פלסטינים.

ב-21.1.01 הגיש ארגון אל-קאנון ערר על החלטת מח"ש לסגור את התיק. הערר לא נענה עד לכתיבת דו"ח זה.

8. מכתב מהרצל שבירו, ממונה בכיר, המחלקה לחקירות שוטרים, לעו"ד חביב לביב מארגון אל-קאנון מיום 3.1.01.
9. בנושא זה ר' ע"פ (תל-אביב - יפו) 70856/99, *עודד יצקן נ. מדינת ישראל*, תק-מח 2000 (3) 1537.

מקרים לדוגמא

חקירתו של סולטאן מאדי, בן 15 בעת מעצרו

עדותו של סולטאן עבד אל-ג'באר סולטאן מאדי, יליד 10.10.85, תושב מחנה הפליטים אל-ערוב שבמחוז חברון[10]

אני גר עם הוריי, שלושת אחיי ואחותי בבית קטן בן שלושה חדרים במחנה הפליטים אל-ערוב, שמונה קילומטרים צפונית לחברון. אבי, בן 60, חולה מזה 15 שנים. לאחרונה הוא קיבל משרה חלקית כשומר בחוות אל-ערוב על הכביש הראשי חברון-ירושלים (כביש מס' 60). משכורתו היא 900 ש"ח לחודש. שני אחיי הבוגרים, עימאד (בן 28) וממדוח (בן 24), מובטלים מאז תחילת האינתיפאדה. אחי מוחמד (בן 18), עצור מאז 5.11.00.

בליל יום ראשון, 5.11.00, בסביבות 12:30 בלילה, התעוררתי מקול דפיקות על דלתנו. הוריי, אחיי ואחותי התעוררו גם הם. קול מבחוץ קרא לנו בערבית לפתוח את הדלת. הקול הזדהה כצבא הישראלי. לפני שאבי החליט לפתוח את הדלת, האנשים בחוץ בעטו בדלת ושברו את ידית המנעול. חיילים אחרים הלכו לחלונות ושברו את הזגוגיות של שני חלונות, כשהם קוראים לנו לפתוח את הדלת.

מיד כשהדלת נפתחה, יותר מ-15 חיילים נכנסו לסלון. היו ביניהם חיילים שפניהם צבועות שחור ושני שוטרים. הם נכנסו כשרוביהם מכוונים אל בני משפחתי ואלי. אחד משני השוטרים שאל מי אני. אמרתי ששמי נאדיר ושאני בן עשר. הם שאלו אותי איפה אחי מוחמד. אבי אמר להם שהוא למעלה, בדירה הריקה. הם עלו למעלה וחזרו איתו, כפות באזיקים ועם כיסוי על עיניו. בינתיים כמה חיילים נכנסו לחדרי השינה וערכו חיפוש מהיר. כשהם עשו זאת הם הפכו שטיחים, בגדים וכסאות.

כשהחיילים סיימו הם עזבו עם מוחמד, אבל שתי דקות לאחר מכן הם חזרו. הדלת הייתה פתוחה עדיין. הם באו אליי. השוטר אמר שאני שקרן וששמי סולטאן. אמרתי שזה נכון. הם אמרו לי לבוא אתם. אמרתי להם שאני יחף ושאני רוצה לנעול נעליים. אחד מהחיילים ליווה אותי לחדר השינה. לקחתי את הנעליים ונעלתי אותן. לאחר מכן החיילים כבלו את ידיי באזיקים מאחורי גבי וכיסו את עיניי. שני חיילים החזיקו אותי בכתפיים ודחפו אותי לתוך הג'יפ שחנה ברחוב הראשי, כמאה מטרים מביתי. כשהלכתי, שני החיילים שהחזיקו בי היכו אותי בראשי. בתוך הג'יפ, ישבתי על הרצפה והחיילים ישבו סביבי על הספסל האחורי. כמה מהם החלו להכות אותי בנעליים שלהם ובידיהם. עיני היו מכוסות, לכן אני לא יודע כמה מהם היכו אותי. החיילים היכו אותי בראשי ובגבי. כשהם היכו אותי הם שאלו אותי שאלות בעברית. לא הבנתי מה הם אמרו אז לא עניתי.

הג'יפ לא נסע הרבה זמן, ותוך זמן קצר הוא עצר - לאחר מכן נודע לי שזה היה בגוש עציון - ונדחפתי החוצה. החיילים הובילו אותי לתוך חדר והושיבו אותי על כסא. איש אחד הוריד את האזיקים וקשר את ידיי ורגליי לרגלי הכסא. עיניי עדיין היו מכוסות. כחצי שעה לאחר מכן כיסוי העיניים הוסר ומצאתי את עצמי מול חמישה או שישה אנשים בלבוש אזרחי. הם החלו לשאול אותי שאלות על השתתפותי בהתנגשויות עם החיילים. הם שאלו אם זרקתי אבנים על כלי רכב צבאיים בכביש הראשי. הכחשתי בהתחלה, אבל שניים או שלושה מהם החלו להכות אותי בפניי ובראשי. החקירה נמשכה כחמש שעות. הייתי עייף מאוד כי ישבתי כל הזמן על הכסא ובגלל המכות. בסופו של דבר הם לקחו אותי לשירותים ליד חדר החקירות. אחד מהחוקרים תפס אותי בשיער והכניס את ראשי לאסלה. פחדתי, וכשלקחו אותי חזרה לחדר החקירות החלטתי להודות. אמרתי שזרקתי חמש אבנים על מכונית של מתנחל.

10. העדות נגבתה על-ידי מוסא אבו השהש בבית העד ביום 30.4.01.

הם כתבו עדות מפורטת והכריחו אותי לחתום עליה. אז הם לקחו אותי לתא. אני יודע שזה היה בגוש עציון. כבר היה בוקר.

בגוש עציון הייתי בתא יותר מ-45 יום. ילד תושב הכפר סעיר (שמונה קילומטרים מזרחית לחברון) הוכנס לתאי למחרת ונשאר איתי עד שהועברנו לכלא תל-מונד לחכות למשפט. מתל-מונד נלקחתי לבית המשפט בבית אל. בית המשפט ישב פעמיים ובמושב השני הורשעתי ונידונתי לשבעה חודשים בכלא וקנס של 1000 ש"ח. אבי שילם את הקנס, והמאסר שלי הופחת בשליש על התנהגות טובה.

[...] במשך שהותי בכלא אף אחד מקרוביי לא ביקר אותי. שוחררתי ביום 7.3.01 בשעה 17:00 בערב. לקחו אותי בניידת והשאירו אותי ליד המחסום הפלסטיני בטול-כרם. לא היה לי כסף ומשפחתי לא ידעה מתי אשוחרר. הלכתי למחסום וביקשתי מחייל פלסטיני לעזור לי. הוא אמר שאיני יכול ללכת הביתה באותו יום כי היה מאוחר מדי. העברתי את הלילה במחסום, ולמחרת השוטרים הפלסטיניים לקחו אותי לרמאללה, ושם אבי, אחי ואמי חיכו לי במכוניתו של אחי.

חקירתו של מופיד חמאמרה, בן 15 בעת מעצרו

עדותו של מופיד חוסיין מוחמד חמאמרה, יליד 14.11.84, חושב כפר חוסאן שבמחוז בית לחם[11]

ביום חמישי, 9.11.00, בחצות, 15 חיילים עם קווים צבעוניים מצויירים על פניהם, נכנסו לביתי. הם חיפשו אותי ואת אחי חסנין. אחי בן העשרים לא היה בבית ואני ישנתי בחדרי. החיילים לקחו אותי החוצה, כיסו את עיניי במטפחת, קשרו את ידיי ורגליי והלכנו כ-300 מטר. הם העלו אותי לג'יפ שלהם, שמו את ראשי צמוד לרמקול של טייפ והפעילו אותו בקול רם למשך כמה דקות. אחד מהחיילים היכה אותי בראש ואחרי נסיעה של כעשרים דקות הגענו לעציון. שם הורידו לי את הסוודר והשאירו אותי שוכב על הרצפה בחולצה קצרה, בקור עז, במשך כעשרים דקות.

שני חיילים הובילו אותי למרפאה כשעיניי עדיין קשורות. בכניסה למרפאה הורו לי ללכת ישר ונתקעתי בדלת. לאחר מכן הובאתי לחדר החקירות. החוקרים בעטו בי ודרכו על רגליי חזק מאוד.

המכות נמשכו כשעה. לאחר מכן העמידו אותי במרכז החדר והחוקרים נעמדו בשני קצוות החדר. אז הפכתי להיות כמו כדור והם זרקו אותי ביניהם במשך כרבע שעה. הם הביאו מרסס ובו מים קרים והתחילו להתיז עליי, במיוחד לתוך אוזניי, פי ועל בית החזה. לאחר מכן הביאו שלוש מדרגות ברזל, קשרו אותי אליהן ודרשו שארים אותן, אך נפלתי ולא הצלחתי. כתפי כאבה מאוד כשנפלתי לרצפה. עד עכשיו יש לי צלקת שנגרמה מהמדרגות. אחד החוקרים העמיד אותי ונתן לי אגרוף בפנים. נפלתי לרצפה והתחלתי לדמם מאפי. החוקרים הביאו בקבוק מים. חשבתי שינסו להפסיק את הדימום אך הם שפכו אותו על גבי. לקחו אותי לרופא, הוא טיפל בי ונתן לי תרופה. אחרי כמה דקות הדימום נפסק. בין השאר במהלך החקירה, כיבו עלי סיגריות והיכו אותי בסרגל מתכת.

שני חוקרים לקחו אותי לחצר. כבר הורידו לי את כיסוי העיניים בגלל הדימום ויכולתי לראותם. הם לבשו בגדים אזרחיים והיו רעולי פנים. נשארתי בחצר החיצונית. הם שמו על ראשי דלי ריק והחלו להתיז מים על חלק גופי העליון במשך כחצי שעה. הם הביאו חתיכות קרח, הכריחו אותי לבלוע חתיכה וגלגלו חתיכה אחרת על החזה שלי. אז לקחו אותי לשירותים, הורידו את המים והתיזו מים על פניי במשך כחמש דקות.

אחר כך לקחו אותי למשרדי המשטרה. היו שם שני אנשים. אחד מהם, בסביבות גיל ארבעים, לבש מדי משטרה. היתה לו צליעה והוא היה קרח. האדם השני כונה "קפטן ג'ון", בסביבות גיל שלושים, גבוה ובעל שיער לבן. שניהם בעטו בי ושאלו אותי כמה פעמים זרקתי אבנים, עניתי להם שלא זרקתי אף פעם. הם נקבו בשמות של

11. העדות נגבתה על-ידי סוהא זייד בבית העד ביום 3.5.01.

נערים מחוסאן וטענו שהם העידו שידיתי אבנים והם רוצים שאודה שגם הם יידו.

החקירה נמשכה כחצי שעה עד שלקחו אותי לחדר רגיל ובו 17 עצורים. כשהכניסו אותי לחדר הרגשתי בכאב נוראי בגרוני והודעתי להם על כך. הם העבירו אותי מהחדר הרגיל אל תא בודד בו נשארתי שלושה ימים. הייתי עייף וחולה מאוד ולא יכולתי לאכול מהאוכל שהביאו לי בגלל הכאב בגרון. אחרי שלושה ימים עורך הדין ח'אלד אל-אערג', שהגיע לבקר אותי, ראה את מצבי ואמר להם לקחת אותי לרופא.

תחילה לקחו אותי לביהמ"ש והאריכו את תקופת מעצרי עד לתאריך 17.11.2000. אחרי הדיון לקחו אותי לרופא. הוא נתן לי תרופה ואמר לי לשתות אותה אחרי האוכל. החזירו אותי לתא. באותו יום, בין השעות ארבע לחמש, לקחו אותי שני חיילים לחדר החקירות. היו שם שלושה חוקרים עם אחי חסנין שהסגיר את עצמו למחרת היום בו נעצרתי. שלושת החוקרים היכו את אחי, בנוכחותי, בעטו בו בבטנו וברגליו. אחד החוקרים גרם לאחי כוויה בסיגריה ואמר לו שהוא יירה בי אם הוא לא יודה בכל. אחר כך החזירו אותי לתא ולא ידעתי מה קרה לאחי. נשארתי בתא עד ה-17.11.00. ביום זה נלקחתי לביהמ"ש עציון והורו לעצור אותי עד תום ההליכים. שוטר ושוטרת לקחו אותי לכלא מגידו לאחר שסיימתי את כל ההליכים ושמו אותי באוהל עם 18 עצורים. לא הודיתי בכל אשמה שהיא.

דנו אותי לשישה וחצי חודשים. הייתי במגידו שישה חודשים פחות שישה ימים. ביום רביעי, 2.5.01, שחררו אותי מהכלא בשעה 08:30 בבוקר והגעתי הביתה בשעה 16:00.

חקירתו של איסמאעיל סבאתין, בן 17 בעת מעצרו

עדותו של איסמאעיל אחמד חסאן סבאתין, יליד 8.6.83, תושב כפר חוסאן שבמחוז בית לחם[12]

נעצרתי ביום שלישי, 14.11.00, בסביבות השעה 24:00. מיד בצאתי מהבית קשרו את ידי באזיקים ולקחו אותי לרחבת בית התפילה במרכז הכפר. אחי אמר לי ליד החיילים "תהיה גבר". החיילים קשרו את עיני, היכו אותי ובעטו בי, אחד מהם אף חזר ואמר "תהיה גבר".

נסענו לתחנת גוש עציון. לא היכו אותי בדרך. בעציון הביאו אותי לרופא, כאשר עיניי מכוסות וידיי קשורות. הרופא שם את ידו על החזה שלי, מעל הבגדים ועל המצח ואמר שהכל בסדר. הוא לא השתמש בשום מכשיר כדי לבדוק אותי.

לאחר הבדיקה לקחו אותי למבנה ממתכת (קונטיינר). הורידו לי את כיסוי העיניים. בחדר היו שני חוקרים רעולי פנים שישבו מאחורי גבי. חוקר אחד דיבר איתי בשפה ידידותית מאוד וחוקר אחר היה תוקפני ורצה להכות אותי. החוקר הידידותי מנע ממנו להכות אותי ואמר "אם תודה בהאשמות המיוחסות לך, אני אעזור לך. תתייחס אלי כידיד, תודה במה שעשית ובמה שאחרים עשו ויהיה לך טוב. אני אפילו אשחרר אותך". אמרתי שאין לי מה לומר לו ושהוא לקח אותי מהבית מבלי שעשיתי כלום. החוקר "הטוב" הוסיף: "אם לא תודה, יש כאן בחורים רעים ומשוגעים שישברו לך את העצמות. עדיף שנדבר בינינו".

לחדר נכנסו עוד שלושה רעולי פנים שכיסו את עיניי. הם הלבישו שק על ראשי ולקחו אותי למבנה סמוך. הם בעטו בי וסטרו לי. הם היכו אותי בצינור פלסטיק ובכל מה שבא לידם. אני לא ראיתי כלום כי עיני היו מכוסות, רק הרגשתי את המכות. זה נמשך כ-10-15 דקות. החוקרים הורו לי להיות בתנוחה בה רגליי למעלה וראשי למטה, כשאני נשען על הקיר. הם יצאו מהחדר והורו לי להישאר כך עד שיחזרו. אחר כך העמידו אותי על כסא ואמרו לי להחזיק בצינור הקבוע בקיר. אז

12. העדות נגבתה על-ידי נג'יב אבו- רקייה ביום 3.7.01.

הוציאו את הכסא מתחת לרגליי והשאירו אותי תלוי באוויר כאשר שתי ידיי, הקשורות באזיקים, מחזיקות את הצינור ומשקל גופי שתלוי באוויר מושך את זרועותיי כלפי מטה. הם יצאו מהחדר.

אחרי שהם נחו מספר דקות, הם חזרו והיכו אותי בערך שעה. הם הוציאו אותי מהחדר. בחוץ הייתה רוח קרה ואני הייתי בלי המעיל שלי. עיניי היו עדיין מכוסות. הם לקחו אותי למתקן של מספר מדרגות מתכת, מהן עולים למבנה. שניים מהחוקרים שהיכו אותי התיישבו על המדרגות ודרשו ממני להרים אותן בזמן שהם יושבים עליהן. אחר כך אמרו לי לשאת את המדרגות למשך חצי שעה - שעה. בזמן שנשאתי את המדרגות הם שפכו על ראשי דלי מים קרים ומיד אחרי זה דלי מים חמים. נפלתי ארצה והם הכניסו אותי לחדר. תחילה הפעילו את המזגן למשך מספר דקות. אחר כך הפעילו חימום. אחד מהם הסיר את האזיקים ואיפשר לי לסחוט את החולצה, שהייתה ספוגת מים.

לאחר שישבתי 10-15 דקות בחדר המחומם, הרגשתי טוב. אז לקחו אותי לשירותים, הכניסו את ראשי לאסלה והורידו את המים. התעלפתי והחוקרים גררו אותי החוצה. אחרי כל זה החלטתי להודות בידויי אבנים. לקחו אותי לחדר בו היו חמישה צעירים נוספים. בשעה 08:30 בבוקר הורידו את האזיקים ואת כיסוי העיניים ולקחו אותנו למשטרה. חתמתי על הודאה. החוקר הקריא לי רשימת שמות של שלושים אנשים ושאל אם אני מכיר אותם. הוא טען שהודו שזרקתי אבנים וביקש לדעת מי מהם זרק.

עו"ד ח'אלד אל-אערג' בא לראות אותי אחרי יומיים של מעצר. אחר כך הוצא נגדי צו מעצר עד תום ההליכים וביום השישי לשהותי בעציון נלקחתי למגידו. דנו אותי לשבעה חודשי מאסר וקנס של 2,000 ש"ח. שוחררתי ביום 23.5.01.

מעורבות רופאים בעינויים

מהעדויות המופיעות בדו"ח זה עולה כי רופאים בתחנת המשטרה בגוש עציון מעורבים בעינויים. העדים דיווחו כי נשלחו לבדיקה רפואית עם הגיעם לתחנת המשטרה, ולאחר שהרופא חתם על טופס המאשר כי הם בריאים הם נלקחו לחקירה, שם עונו על-ידי החוקרים. הבדיקה הרפואית נעשתה בצורה שיטחית, בחלק מהמקרים כאשר ידי העצור קשורות באזיקים ועיניו מכוסות. לפחות במקרה אחד נלקח הקטין, על-פי עדותו, לרופא לאחר שאחד החוקרים היכה אותו באפו והוא החל לדמם. הרופא נתן לו תרופה כדי להפסיק את הדימום ולאחר מכן הוא הוחזר לחקירה.

מעורבות של רופאים בעינויים הינה אסורה ונוגדת את כללי האתיקה הרפואית. אמנת טוקיו, שהתקבלה על-ידי ההסתדרות הרפואית העולמית בשנת 1975 ועקרונות האתיקה הרפואית של האו"מ משנת 1982, אוסרים על כל מעורבות, פסיבית או אקטיבית, של רופאים בעינויים. לפי כללים אלה, אסור לרופאים להשתתף בעינויים או להיות נוכחים במקום בו מתבצעים עינויים; אסור לרופאים להסכים לחקירות בעינויים; אסור לרופאים לספק מידע שיאפשר את קיומם של עינויים. איסורים אלה חלים בלי קשר לחומרת העבירה בה חשוד העציר או לנסיבות אחרות כלשהן.

מעורבות של רופאים בעינויים אינה דבר חדש. מעורבות זו זכתה לביקורת נוקבת בכל הקשור לעינויים בשב"כ, כאשר רופאים ביצעו בדיקות לפני החקירה בעינויים וטיפלו בנחקרים במהלך החקירה עצמה.[13] עמותת רופאים ישראלים לזכויות האדם פנתה מספר פעמים להסתדרות הרפואית בישראל בדרישה שיגנו השתתפות רופאים בעינויים ושידרשו מרופאים לדווח על כל מקרה של עינויים בו הם נתקלים. קצין רפואה ראשי פנה אף הוא להסתדרות הרפואית וביקש שיפרסמו הנחיות לרופאים במתקני השב"כ. ההסתדרות הרפואית התעלמה מפניות אלה, למרות תזכורות חוזרות ונשנות. שתיקה זו מהווה תעודת עניות לגוף שאמור לפעול לפי כללי האתיקה הרפואית ולהנחילם לרופאים.

מעורבות הרופאים בעינויים במשטרת גוש עציון מהווה הפרה בוטה של כללי האתיקה הרפואית הבינלאומיים. יש לנקוט בצעדים משפטיים כנגד הרופאים שהיו מעורבים במקרים אלה. כמו כן, על ההסתדרות הרפואית בישראל להעמידם לדין משמעתי ולבחון אפשרות של שלילת רשיונם.

13. ר': Physicians for Human Rights - Israel, *Physicians and Torture: The Case of Israel*, 1999.

חקירתו של מוחמד זעול, בן 14 בעת מעצרו

עדותו של מוחמד יאסר מוחמד זעול, יליד 1986, תושב כפר חוסאן שבמחוז בית לחם[14]

ביום שני, 25.12.00, בסביבות השעה 01:00 בלילה, ישנתי במיטתי והתעוררתי לשמע נקישות אלימות על דלת הבית. אבי פתח את הדלת ועשרה חיילים נכנסו. חלק מהם היו רעולי פנים ולאחרים, בין השאר למפקד שלהם "רמי", שורטטו קווים שחורים על הפנים. כעבור שניות ספורות נכנסו ארבעה חיילים לחדר השינה שלי. הם דרשו ממני להתלבש ואמרו לי שאני עצור באשמת זריקת אבנים. הם הוציאו אותי מחוץ לבית.

ארבעה ג'יפים צבאיים ישראלים ורכב לבן מדגם טויוטה חנו בכביש הראשי, במרחק של כעשרה מטרים מהבית. הם שמו אזיקים מברזל על ידיי, כיסו את עיניי והשליכו אותי לחלק האחורי של הג'יפ. נשארתי לבד במשך כחמש דקות עד שהגיעו עוד שני עצורים; שווקאת שריף סבאתין ופאדי אחמד סבאתין. הם הכניסו גם אותם לחלק האחורי של הג'יפ, יחד איתי. כמה חיילים עלו לרכב והתיישבו מקדימה. לא יכולנו לדייק במספרם כי עינינו היו עצומות. החיילים בעטו בנו ברגליהם כדי שנצטופף. נסענו כעשרים דקות עד שהגענו לבית המעצר עציון. הם הורידו אותנו מהרכב ונשלחנו מיד לרופא כדי להיבדק. לאחר מכן נלקחתי לחדר ואחד האנשים חקר אותי, האשים אותי בהשלכת בקבוק תבערה והיכה אותי בבטני. הוא הקריא לי רשימה של שלושים שמות מבני הכפר חוסאן והורה לי לומר מי מהם השליך אבנים. ציינתי אדם אחד, שכבר נמצא בכלא. במשך החקירה עיניי נשארו מכוסות וידי כבולות באזיקים.

אחד החוקרים, אותו לא יכולתי לראות, הוריד ממני את המעיל החורפי והיכה אותי בערך עשרים מכות במקל של מגב על רגליי ועל גבי. אחר כך הביא מקל נוסף והיכה אותי במשך כשעה על כל חלקי גופי עד שהמקל נשבר. הוא החזיק את ראשי בשתי ידיו והטיח אותו בקיר חמש פעמים. הוא קילל אותי בגסות. בשלב זה נשמע רעש של לחיצה על ההדק וחשתי בכדורי פלסטיק קטנים שהוטחו בפניי, ייתכן שמאקדח צעצוע או מכשיר דומה. זה כאב מאוד ודם נזל מפי ומאפי. החוקר אמר שיש לי חמש דקות להודות באשמה. לאחר חמש דקות, כאשר דם עדיין נוטף מפניי, באו שלושה אנשים והיכו אותי במשך כשעה ברגליהם וידיהם בכל חלקי גופי.

הייתי קרוב לאיבוד הכרה ואמרתי להם שאודה ביידוי אבנים. הם לקחו אותי לחדר והורו לי לעמוד כאשר פניי צמודות לקיר ורגלי הימנית למעלה. ידיי עדיין היו, מאז תחילת מעצרי, עם אזיקי ברזל. כך עמדתי משעה 05:00 עד השעה 07:00 בבוקר. בכל פעם שהורדתי את הרגל הם היכו אותי.

לאחר מכן, הם לקחו אותי לתחנת המשטרה ושם גבו את עדותי. כאב לי מאוד והייתי עייף וישן למחצה. הם הזיזו אותי כדי שאתעורר, אך לא יכולתי לפקוח את העיניים. באותו רגע ראיתי את מוחמד נאסר סבאתין, אשר הובא באותו בוקר על ידי הוריו לעציון כפי שהורו להם חיילי הצבא הישראלי, כיוון שבלילה הקודם באו לעצור אותו אך הוא ישן אצל סבו.

לקחו אותנו לצינוק בגודל 1.5 מ"ר. אני ישנתי מהרגע שנכנסנו לתא. אחר הצהרים נתנו לנו לאכול אורז ועגבניות. לא אכלתי דבר וחזרתי לישון. התעוררתי בערב ואכלתי רק לבן. אני ומוחמד נאסר שהינו בצינוק שישה ימים. הארוחות היו גרועות ולא סדירות. לאחר שישה ימים נקבע לי משפט ונדחה. חזרתי לאותו צינוק עם מוחמד, שם הייתי ארבעה ימים נוספים. לאחר מכן, הכניסו אותנו לרכב משטרתי ובו ארבעה שוטרים ולקחו אותנו לכלא תל-מונד.

[...] נקבע לי משפט שלוש פעמים, וכל פעם הוא נדחה. לאחר מכן גזרו עליי שבעה חודשי מאסר וקנס בסכום של אלפיים ש"ח. שהיתי בכלא תל מונד חמישה חודשים, שילמתי את הקנס ושוחררתי ביום 02.05.01.

14. העדות נגבתה על-ידי סוהא זייד ביום 17.6.01.

חקירתו של חמזה זעול, בן 15 בעת מעצרו

עדותו של חמזה מוחמד עבד אל-פתאח זעול, יליד 1985, חושב כפר חוסאן שבמחוז בית לחם[15]

ביום שבת, 6.1.01, בסביבות השעה 02:30 בלילה, התעוררתי לקול חייל ישראלי שהורה לי לקום. פקחתי את עיניי וחשבתי שאני חולם שחייל מעיר אותי אך למעשה עמדו מעלי חמישה חיילים רעולי פנים. מראם הפחיד אותי מאוד. לבשתי את בגדיי והם הובילו אותי מחוץ לבית. ברחוב הראשי סמוך לביתי עמדו כוחות של הצבא הישראלי, שישה ג'יפים צבאיים גדולים ורכב של המודיעין המשטרתי, לבן מדגם טויוטה.

בחלקו האחורי של הרכב היו בן דודי, מוחמד עלי עבד אל-פתאח זעול המכונה "קינג", איבראהים חסן א-שושה ועבד חסן עבד אל-פתאח סבאתין. שלושתם נעצרו כמוני באותו לילה. החיילים כיסו את עיניי, כפתו את ידיי באזיקים והכניסו אותי למכונית. הגענו למרכז המעצר בעציון לאחר כעשרים דקות נסיעה. נלקחנו מיד לרופא שבדק אותנו במהירות רבה. לאחר מכן, באו ולקחו את ארבעתנו. הם העמידו אותנו במסדרון שבין חדרי החקירה, והחלו לחקור אותנו לפי תור. תחילה לקחו את בן דודי, מוחמד עלי זעול. הם היכו אותו ואנו שמענו את צעקותיו. אחר כך לקחו את איבראהים חסן א-שושה ואחריו את עבד חסן עבד אל-פתאח. נשארתי לבד ושמעתי את הצרחות שלהם.

רק כעבור כשעה הכניסו אותי לחדר בו היה חוקר. לא ראיתי אותו כי עיניי היו עדיין מכוסות. הוא דרש ממני להודות מיד, אחרת יכה אותי כפי שחיכה את האחרים לפניי. אמרתי לו שאין לי במה להודות. החוקר התחיל להכות אותי ולבעוט בי בכל חלקי גופי, במיוחד באזור החזה והצוואר. הוא היכה אותי במשך כחצי שעה ואז הרגשתי כדורי פלסטיק קטנים, כנראה מאקדח צעצוע, פוגעים בי בחוזקה. הוא ירה בי את כדורי הפלסטיק, ממרחק קרוב, בראש, בצוואר ובפנים. הוא חזר על זה מספר פעמים והכאיב לי מאוד. אחר כך חזר להכות ולבעוט בי במשך כשעה. הוא הקריא שמות של צעירים מכפר חוסאן ורצה שאלשין עליהם. אמרתי לו שאני יידיתי אבנים לבד ואיני מכיר מישהו אחר שעשה זאת חוץ ממני. חתמתי על הודאה כזו.

נלקחתי לשירותים בשטח של 1 מ"ר. בשירותים היו שלושת העצורים מכפר חוסאן שנעצרו איתי באותו לילה. הם דרשו מאיתנו לעמוד ליד קיר השירותים ולא לזוז. חמש דקות לאחר מכן, המפקד נכנס לשירותים, עשה את צרכיו ולא הוריד את המים. היה ריח מסריח ונורא. החדר היה קטן מאד וללא חלון. עמדנו בשירותים עד השעה 07:00 בבוקר. משם לקחו אותנו לתחנת המשטרה לחתום על הודאות.

הכניסו אותי לבד לצינוק ואת שלושת הבחורים האחרים שמו בתא אחר. נשארתי לבד ונרדמתי עד שהגיע ערב והביאו לי ארוחה. לא אכלתי אותה ואיני יודע מה הכילה. חזרתי וישנתי עד למחרת בבוקר. למחרת, בסביבות השעה 09:00 הכניסו אותי לחדר עם הצעירים האחרים מחוסאן ובשעה 19:00 החזירו אותי לתא שלי. המצב הזה נמשך 19 ימים, משך כל התקופה ששהיתי בעציון.

עשרה ימים לאחר מעצרי, ביום שלישי 16.1.01, נערך דיון בבית-המשפט לראיד חמיד חמאמדה, לבן דודי מוחמד עלי זעול, לפאדי אחמד חסן סבאתין ולי בבית המשפט בעציון. השופט הורה לעצור אותנו עד תום ההליכים. זו הייתה הפעם הראשונה בה ראיתי את עו"ד ח'אלד אל-אערג'. חזרנו לבית המעצר בעציון. ביום חמישי, 25.1.01, בסביבות השעה 06:00 בבוקר, העבירו אותי יחד עם אשרף עאיד זעול וראיד חמיד חמאמדה מעציון לכלא תל-מונד.

[...] כעבור חודש, נשפטתי בבית המשפט בבית אל. נגזרו עלי שבעה חודשי מאסר וקנס בסכום של 3000 ש"ח. אני ואחמד עארף סבאתין שוחררנו מכלא תל מונד ביום שבת, 7.4.01. הגענו לבתינו בסביבות השעה 19:00 בערב.

15. העדות נגבתה על-ידי סוהא זייד ביום 29.6.01.

מסקנות

מהעדויות המובאות בדו"ח זה עולה תמונה קשה של עינויים והתעללויות בקטינים על-ידי חוקרי משטרה. ברוב המקרים בוצעו מעשים אלה לאחר שהקטינים נלקחו מביתם בשעות הלילה המאוחרות. לאחר לילה של חקירה בעינויים, הם הובאו לפני שוטרים שם חתמו על הודאות לפיהן הם היו שותפים ליידוי אבנים.

אין מדובר במקרים בודדים או בהתנהגות חריגה של שוטרים מסויימים אלא בשיטות עינויים שאומצו בתחנת המשטרה בגוש עציון והופעלו נגד עשרות עצירים, כאשר שוטרים רבים בתחנה משתפים פעולה ומודעים למתרחש. יתרה מזו, כבר לפני כמה חודשים פנו כמה עורכי-דין לרשויות, דיווחו על המתרחש בתחנת המשטרה בגוש עציון ודרשו לפתוח בחקירה. בצלם פנה אף הוא למחלקה לחקירות שוטרים בנוגע לכל המקרים שבדו"ח זה ודרש לפתוח בחקירת המקרים. עם זאת, ממידע שהגיע לבצלם עולה חשש כבד כי עינויים של נחקרים ממשיכים גם היום וכי לא נעשו כל צעדים משמעותיים על-מנת להפסיק את התופעה.

בפסק דין של בית-המשפט העליון בערעור על הרשעתם של שני שוטרים שהיכו חשוד כדי לגרום לו להודות שביצע עבירה, קבע השופט מלץ:

> בעיני, העבירה שבצעו המערערים חמורה ביותר, דוקא משום היותם שוטרים. שוטרי ישראל, מלאכתם קשה ואחראית, מלווה לא אחת סיכונים והתנכלויות, והינם ראויים לכל אהדה שיכולים בתי המשפט לתת להם. אך במה דברים? כל עוד הם זוכרים וערים לכך שהסמכות והמרות שהוענקו להם, רק לצרכי ביצוע התפקיד ניתנו ואסור שיעשה בהם שימוש לרעה. עליהם לשנן זאת לעצמם השכם והערב, דוקא משום שמלאכתם מחייבת לעתים קרובות נוקשות ואפילו שימוש בכח. המעבר מ'כח סביר' לאלימות מיותרת הוא מהיר ומפתה וחלילה להם לעבור את הגבול.[16]

דברים חמורים אלה, אשר נאמרו לפני 15 שנים, לא מצאו אוזן קשבת במשטרת ישראל. בצלם פירסם כבר בעבר דו"חות על אלימות של שוטרים כלפי פלסטינים, שלא במסגרת חקירה.[17] למרות הבטחות חוזרות ונשנות של הרשויות, ולמרות גינויים שהשמיעו גורמים בכירים לתופעת האלימות, לא נעשה מאמץ אמיתי כדי לעקור אותה מן השורש ולא נעשה כל ניסיון כדי למצות את הדין עם השוטרים האלימים. המקרים המתוארים בדו"ח זה הם, בין השאר, תוצאה של העדר אכיפה יעילה של החוק על שוטרים שפגעו בפלסטינים. כאשר הגורמים הבכירים במשטרה נמנעים מלהעביר למשרתים בשטח מסר חד-משמעי שכל פגיעה בפלסטינים היא אסורה וכי המפירים איסור זה יענשו בחומרה, אין להתפלא על כך שבחדרי החקירה של המשטרה מתבצעים עינויים.

בצלם קורא לממשלת ישראל:

- להבהיר לכל כוחות הביטחון את האיסור המוחלט על פגיעה בגופם ובכבודם של נחקרים, כל שכן קטינים. יש לחקור את הנהלים הקיימים בתחנת המשטרה בגוש עציון ואת המקרים המפורטים בדו"ח זה, ובמידת הצורך להעמיד לדין את אלה שהיו מעורבים בעינויים;
- לדרוש מכל החוקרים להזדהות בפני הנחקרים, על-מנת שיוכלו לזהותם לאחר מכן אם יגישו תלונה. יש לאסור על אנשי כוחות

16. ע"פ 64,126/86, *מאיר אשש ואח' נ. מדינת ישראל*, תק-על 86(2), 952, 956.

17. בצלם, *"מכת מדינה: הכאות, התעללויות והשפלות של פלסטינים בידי אנשי משטרה ומג"ב בחודשים יוני-יולי 1996"*, ספטמבר 1996; בצלם, *"ברוטאליות לשמה - ממשיכים להכות: הכאות והתעללויות של פלסטינים בידי אנשי מג"ב ושוטרים בחודשים מאי-אוגוסט 1997"*, אוגוסט 1997; בצלם, *פועלי ציון: הפרת זכויות האדם של עובדי השטחים בישראל ובהתנחלויות"*, ספטמבר 1999; בצלם, *מעשים שבשגרה: מכות והתעללויות בפלסטינים על-ידי כוחות הביטחון במהלך אינתיפאדת אל-אקצה*, מאי 2001.

הביטחון לבצע מעצר או חקירה כאשר פניהם מכוסות;

- להבהיר לאנשי הצוות הרפואי בתחנת המשטרה כי הם מחוייבים לפעול לפי כללי האתיקה הרפואית, כולל החובה לדווח על כל מקרה של השפלה, התעללות או עינויים של נחקרים. יש לנקוט בהליכים משפטיים נגד רופאים שנמנעים מלעשות כן ומשתפים פעולה עם החוקרים.
- להורות לחוקרי המשטרה כי על ההודאות להיכתב בערבית, כך שהנחקרים יבינו את תוכן ההודאה עליה הם חותמים.

תגובת משטרת מטה מחוז ש"י

מטה מחוז ש"י
ל ש כ ה
טל: 02-6279211
פקס 02-6279239
10 יולי 2001
י"ט תמוז תשס"א
רא / 01 - 309

לכבוד
יעל שטיין
עו"ד "בצלם"

הנדון: **דו"ח "בצלם" בנושא עינויים בחקירה על ידי שוטרים במתקן המעצר בעציון**

סימוכין: ש.מ 9550 9.7.01

1. הריני לאשר קבלת מכתבך באמצעות דוברת המשטרה.

2. מקריאת מכתבך עולה חשד ששוטרים היכו קטינים פלסטינים בעת שנחקרו במתקן המעצר בעציון.

3. פתיחה בחקירה בתלונה שכזו מוטלת על מח"ש ולא על מחוז ש"י, לפיכך מכתבך יועבר למח"ש ומטעמם תעני.

4. מסמך דומה נשלח לממ"ז ע"י רכזת מידע "בצלם" וגם הוא הועבר לחקירה במח"ש.

5. מצ"ב התייחסותנו לכתב "ידיעות אחרונות" אשר פרסם כתבה בעניין.

בברכה,

רפי נפתלי רפ"ק
דובר ממש"ז

מטה מחוז ש"י
ל ש כ ה
טל: 02-6279211
פקס 02-6279239
12 יולי 2001
כ"א תמוז תשס"א
רא / 01 - 318

לכבוד
יעל שטיין
עו"ד "בצלם"

הנדון: **דו"ח "בצלם" בנושא עינויים בחקירה ע"י שוטרים במתקי המעצר בעציון - התייחסות נוספת**

סימוכין: ש.מ 9550 9.7.01

1. המקרים שמתוארים בפנית בצלם הגיעו ללשכת מפקד מחוז ש"י בסוף השבוע והועברו למח"ש לחקירה ומכאן שאנו מנועים מלהגיב לגופם של הטענות עד לסיום החקירה. לנחקרים יש שלבים בהם יכולים להתלונן אודות אלימות מצד שוטרים במידה והיתה כזאת.
לדוגמא: 1. במהלך החקירה.
2. בקליטה במתקן הכליאה.
3. בפגישה עם עו"ד.
4. בדיון להארכת המעצר.
שוטרי המחוז נרתמים למאבק באלימות הפלשתינאית ומבצעים פעילות יזומה בה נעצרו מאות פלשתינאים החשודים בעבירות בטחון שכוללות: ירי, הנחת מטענים, השלכת בקת"בים ואבנים כנגד ישראליים וכוחות הבטחון באיו"ש שגרמו למוות ולנפגעים רבים.

2. במהלך ששת החודשים האחרונים נרשמו 3785 עבירות בטחון לעומת 2413 אשתקד, זו עלייה של 60% . אודות לפעילות המחוז פוענחו השנה 1107 תיקים לעומת 529 אשתקד וזו עליה של 30% מכלל התיקים שנתפתחו.
הפעילות הרחבה של המחוז בנושא משפיעה באופן ניכר על סף האלימות וזאת תוך הקפדה יתרה שהחקירות יבוצעו באופן הוגן ובהתאם לנהלים ולחוק.
בתוך כך ישנה ביקורת משפטית של התביעה הצבאית ובתי המשפט באיו"ש, כלפי מהימנות ודרך השגת הראיות.

בברכה,

רפי יפה רפ"ק
דובר ממ"ז

תגובת משרד המשפטים

משרד המשפטים

לשכת הדובר

ירושלים: י״ט תמוז, תשס״א

10 יולי, 2001

1977

לכבוד

עו״ד יעל שטיין

בצלם

פקס: 02-6749111

הנדון: תגובת המחלקה לחקירת שוטרים לדו״ח בצלם בנוגע לתלונתו של ראמי יאסר זעול, תושב הכפר חוסאן

ביום 9.7.01 העברתם לעיונה של המחלקה לחקירת שוטרים (מח״ש), באמצעות דובר משרד המשפטים, את טיוטת דו״ח בצלם לחודש יולי 2001 שכותרתו "עינויים של קטינים פלסטינים במהלך חקירת משטרה במתקן המעצר עציון".

נתבקשה על-ידכם התייחסותה של מח״ש למקרהו של ראמי יאסר זעול, בן 16, תושב הכפר חוסאן שבנפת בית לחם:

ראמי זעול התלונן במח״ש באמצעות עורך דינו, כי לאחר מעצרו, בין היתר, הוכה קשות בכל גופו באלות ואגרופים וכתוצאה מהעינויים הובהל לבית החולים הדסה בירושלים. לדבריו נאלץ להודות במיוחס לו כתוצאה מהאלימות הקשה שהופעלה כלפיו. מאחר ולתלונה לא צורפה תעודה רפואית, התבקש עורך דינו של המתלונן להעביר למח״ש תיעוד רפואי. **עפ״י התיעוד הרפואי שהוגש למח״ש לא נמצא למתלונן כל חבלה, חתך חיצוני או כל סימן אחר לאלימות הנטענת.**

בשים לב לטענה שהמתלונן הודה במיוחס לו כתוצאה משימוש באמצעי פסול, הודיעה לו מח״ש כי ראוי להעלות טענה זו במסגרת משפטו, אם ימצא לנכון לעשות כן. **בנסיבות אלה סברה מח״ש, כי לא יהא זה נכון להחליף את בית המשפט בבדיקת קבילות ההודאה.**

עררו של המתלונן התקבל במח״ש. תשומת ליבו של עורך הדין הופנתה לכך שהתיעוד הרפואי מפריך לכאורה את טענת מרשו, והוא התבקש לאחרונה להודיע למח״ש אם בנסיבות אלו הוא עדיין עומד לערור.

ב ב ר כ ה,

יעקב גלנטי

דובר משרד המשפטים

בצלם

מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים (ע.ר)

"ב-צ-ל-ם" مركز المعلومات الاسرائيلي لحقوق الانسان في الاراضي المحتلة

B'TSELEM-The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories

רחוב התעשייה 8 (קומה 4), ירושלים 93420
טלפון: 02-6735599, פקס: 02-6749111

شارع هتعسيا ٨، (الطابق الرابع)، القدس ٩٣٤٢٠،
تلفون ٠٢-٦٧٣٥٥٩٩، [illegible]

8 HaTa'asiya St. (4 th Floor), Jerusalem 93420
Tel. 02-6735599, Fax: 02-6749111

e-mail: mail@btselem.org http://www.btselem.org

עיצוב והדפסה: דפוס איילון, ירושלים